

RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1 Zarząd sukcesyjny po śmierci przedsiębiorcy – nowe rozwiązania prawne

Zobacz więcej www.akademia.infor.pl 

25 listopada 2018 r. wchodzi w życie ustawa o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej. Nowe przepisy stanowią próbę uregulowania trudnej sytuacji prawnej przedsiębiorstwa po śmierci jego właściciela. Działalność prowadzona indywidualnie przez osoby fizyczne jest w Polsce najpopularniejszą formą aktywności gospodarczej. Budowane w ten sposób firmy nierzadko prowadzą działalność gospodarczą na dużą skalę, co jest równoważne m.in. z dysponowaniem znacznym majątkiem rzeczowym i zatrudnianiem wielu pracowników. Dlatego śmierć przedsiębiorcy prowadzącego taką działalność powoduje poważne konsekwencje dla przedsiębiorstwa i zatrudnionych w nim osób. W artykule przedstawiamy uregulowane tą ustawą istotne kwestie związane z kontynuowaniem działalności przedsiębiorstwa osoby fizycznej po jej śmierci.

Na skutek nieszczęśliwego wypadku, choroby czy innych zdarzeń firma osoby fizycznej może nagle utracić jedyną osobę uprawnioną do zarządzania firmą. Następcy prawni do momentu uregulowania spraw spadkowych, które trwają zwykle dłuższy czas, zazwyczaj nie mają możliwości płynnego kontynuowania działalności gospodarczej prowadzonej wcześniej przez spadkodawcę. Z tych powodów ustawodawca, mając na celu zmniejszenie kluczowych barier w płynnym zarządzaniu przedsiębiorstwem zmarłego i zachowaniu ciągłości jego funkcjonowania, w szczególności w okresie od chwili śmierci przedsiębiorcy do czasu uregulowania spraw spadkowych, uchwalił ustawę z 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej – Dz.U. z 2018 r. poz. 1629 (zwaną dalej: ustawą o zarządzie sukcesyjnym). Ustawa ta zaczyna obowiązywać 25 listopada 2018 r. i może być stosowana do przypadków, w których śmierć przedsiębiorcy nastąpi po 24 listopada 2018 r.

I. Sukcesja przedsiębiorstwa po śmierci osoby fizycznej – na czym polega

Jeżeli przedsiębiorca, będący osobą fizyczną, wykonywał we własnym imieniu działalność gospodarczą wpisaną do CEIDG, to po jego śmierci działalność ta będzie mogła być kontynuowana w formie tzw. przedsiębiorstwa w spadku. Przedsiębiorstwo w spadku to, ogólnie rzecz ujmując, masa majątkowa obejmująca składniki niematerialne i materialne służące do wykonywania działalności gospodarczej, poddana zarządowi sukcesyjnemu, o ile zostanie on ustanowiony. Będzie ona obejmowała przede wszystkim przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 55¹ kodeksu cywilnego, które w chwili śmierci przedsiębiorcy w całości znajdowało się w majątku przedsiębiorcy.

Przedsiębiorstwo w spadku nie posiada zdolności prawnej w sferze prawa cywilnego. Jest to jednostka organizacyjna, której ustawa nie przyznaje osobowości prawnej ani zdolności prawnej w rozumieniu art. 33 i art. 33¹ kodeksu cywilnego. Ustawy podatkowe przyznają przedsiębiorstwu w spadku status podatnika, będącego jednostką organizacyjną niemającą osobowości prawnej.